

Telefontíð í Moskva:

Kreml skipar fyri lurtarapráti!

Grigory Arbatov, stærsti Ameríku-serfróðingur í Sovjetsamveldinum, var herfyri av heimstænastuni hjá BBC-útvarpsstöðini í Bretlandi (BBC World Service), biðin um at svara upp á spurningar frá BBC-lurtarum pr. telefon um ta ógvísilgu vanlukkuna í Tjernobyl-kjarnorkuverkinum. Arbatov gjørdi av at taka imóti hesum tilboði, og fyri nøkrum døgum síðan sat hann við telefonina í Moskva í 45 minuttir og svaraði uppá spurningar frá lurtarum kring allan heimin. Henda hending, ið er eindømi, tá talan er um sovjetiskan embætismann, visir hvussu ómetaliga nógv nútíðarteknikkur kann lætta um sambandið imillum eitt nú politikarar og vanligar borgarar, um politikararnir bert vilja nýta henda teknikk til tess at kommunikera við almenningin.

Neyðugt at duga enskt?

Tann minnisverdsti spurningurin í telefonprátið kom frá sovjetiskum borgara, sum búði í Leningrad. Hann spurdi Arbatov, um tað var n eyðugt at duga enskt og koma í samband við BBC fyri at fáa høvi til at tosa í telefon við høgtstandandi sovjetiskar embætismenn. Arbatov gjørdist sera illa við, tá hesin spurningurin varð settur, tí hann hevði onga ávaring fingið frammanundan, og fekk heldur ikki svarað upp á hann á skilagóðan hátt. Alt telefonprátið við Arbatov eyðkendist av undanfærslum og royndum at sleppa undan at svara beinleiðis upp á beinraknar spurningar um kjarnorkuvanlukkuna.

Soleiðis royndi hann

áhaldandi at gera so lítið sum møguligt burtúr vanlukkuni, og segði, at alt ov stórir dentur bleiv lagdur á hana í Vesturheiminum, orsakað av kreftum, su mvóru figgindaliga sinnaðar mótvegis Sovjetsamveldinum. Einkí fólk varð burturflutt frá Kiev-økinum uttan tey, bretar høvdu kallað heim. Arbatov helt, at tað var nógv størri grund til at byrja burturflyting av øllum ferðafólki frá Las Vegas-økinum vegna kjarnorkuroyndarspreiðingarnar í Nevada-oyðimørkini.

Einkí á vási í Kiev

Í Kiev var einkí serligt á vási, segði hann eisini — hinvegin høvdu bæði

Radio Free Europe og Radio Liberty roynt at rætt fólk við avleiðingunum av vanlukkuni í Tjernobyl, tí hesar útvarpsstöðirnar eru ogn hjá CIA, og hava til uppgávu professionelt at útbreidda hatir imóti Sovjetsamveldinum.

Ein lurtari spurdi Arbatov, um Sovjetsamveldið ætlaði at rinda póllendingum aftur tann stóra skaða, teir fingi frá geisla-virkninum úr Tjernobyl. Í aftursvarinum segði Arbatov, at Sovjetsamveldið hevur stuðlað Póllandi so ofta og so nógv ígjøgnum tíðina, at allir póllendingar longu vóru kendir við góðsemi Sovejts.

Hví hjálpti ikki Vesturheimurin?

Við hvørt broytti Arbatov tónalagið eitt sindur og segði, at tað hevði verið nógv lættari fyri Sovjet at byrgt fyri og stríðst imóti avleiðingum av vanlukkuni, hevði Vesturheimurin vist teimum vælvild og samhuga istaðin fyri hatur og mótvilja. Sovjet var eisini til reiðar at upplýsa allan heimin um, hvat var farið fram í Tjernobyl. Tá ið programmleiðarin spurdi Arbatov, nær vanlukkan hendi, segði hann seg ikki vita. Kanska tað var leygardagin 26. apríl, kanska sunnunáttina. Arbatov helt tað vera margháttligt, at fólk hevði so stóran áhga áhuga at

Úr
Úttheimi

Edvard Jónsson
skrivar

vita tíðina. Hann visti heldur ikki hvussu stórt geisla-virkni var mált á Kiev-økinum.

USA »demoniserar« Libyu

Ein annar lurtari spurdi Arbatov hví Sovjetsamveldið stuðlaði Libyu, tá øll vistu at Ghaddafi stuðlaði yvirgangsmonnum, ið royndu at breiða út ræðslu og óstöðugleika í Vesturheiminum.

Arbatov svaraði, at USA hevði roynt at »demonisera« Libyu t.d. líkna stjórnina hjá Ghaddafi við djævulin. Hetta var ikki sørt lógið, tí ongin kundi prógva, at Libya stóð aftanfyri yvirgangin. Lurtarin minti hann síðan á bretska lögglukvinnuna, sum varð myrd av einum libýara úr sjálv-ari libýsku sendistovuni í

London. Men Arbatov segði, at tað prógvaði heldur einkí. Ongin hevði trúð uppá Reagan forseta, tá talan var um Libya, uttan Margaret Thatcher. Hinvegin var tað greitt, at Amerika stóð aftan fyri yvirgang í Latin-Amerika, har Washingtonk stuðlaði contras, og somuleiðis í Afghanistan og Angola. Hesum yvirgangi mótmælti Sovjet upp á tað hárðasta.

Oddameinn í sjei idnaðarlondum hava samtykt kunngerð á toppfundi í Tokyo herfyri, har serliga Libya varð lagt undir yvirgang og terror í Europa. Kunngerðin hevur onga ávirkan á Arbatov og starvsfelagar hansara, sum meta, at amerikanarar hava onkursvegna tvingað teir eruopeisku og japansku leiðararnar at undirskriva kunngerðina.

etj.

